

Påståendeförhör 1 – demokratins grundidéer och mål

Sätt ett kryss för att markera Ditt svar (minuspoäng vid felsvar = fyll inte i om du är osäker)		
Vilka påståenden är sanna och vilka är falska utifrån den text du har läst?	Sant	Falskt
1. All makt i Sverige kommer från folket som på demokratisk väg röstar fram vem som skall utöva denna makt.		
2. Alla individer har, enligt demokratins idéer, vissa rättigheter som ingen stat skall kunna ta ifrån dem - hur demokratisk den än påstår sig vara.		
3. Alla lektioner på Schillerska gymnasiet skall vara präglade av en demokratisk anda med allt vad detta innebär.		
4. Alla människor kan inte vara lika mycket värda i ett demokratiskt samhälle eftersom det ju inte är meningen att alla t.ex. skall ha lika mycket lön.		
5. Anledningen till att det bara är riksdagen som beslutar alla lagar är att den ju företräder hela folket.		
6. Antag att de flesta svenska medborgare tror på guden Tor. I ett demokratiskt samhälle är det önskvärt att den trosuppfattning som majoriteten delar också skall gynnas när man fattar beslut.		
7. Att inte behöva bry sig om andra är en slags frihet.		
8. Avgörande i en demokrati är i vilken utsträckning som alla olika tankar fått möjlighet att uttryckas så att så många som möjligt får ta del av dem.		
9. Beroende på vilka frågor det gäller så tas vissa beslut i ett demokratiskt samhälle på grundval av vad experter anser vara rätt och fel, utan att folkets majoritetsvilja efterfrågas.		
10. Den del av det svenska samhället som styrs av politikerna – dvs. den offentliga sektorn med sin verksamhet – skall även trygga den enskildes rätt till arbete, dvs. bekämpa arbetslösheten.		
11. Det finns olika typer av beslutsfattande politiker i Sverige. Bland dessa så är riksdagen den grupp som skall vara hela folkets viktigaste företrädare.		
12. Det finns skyldigheter och rättigheter som angår varje människa i ett demokratiskt land. Både skyldigheterna och rättigheterna handlar om vad staten måste kunna göra för att skydda medborgarna.		
13. Det kan vara så att väldigt många beslut i en demokrati måste fattas utan att folket kan påverka dem.		
14. En kommunal skola i Sverige, skall arbeta för och gynna en utveckling som inte tär på samhällets eller naturens resurser.		
15. En strävan i alla demokratier måste vara att man försöker lösa konflikter med hänsyn till alla inblandade parter.		
16. En så stor frihet för individerna i ett land som möjligt, kräver vissa begränsningar av denna frihet.		
17. Ett bra demokratiskt land har som ett av sina mål att fixa ett representativt styrelsesätt, dvs. att öka de valda politikernas förmåga att fatta hållbara beslut.		
18. Ett representativt statsskick innebär att människorna i ett sådant land snarare skall välja sina representanter än att själva sitta i beslutande sammanhang.		
19. Friheten att slippa andras hänsynslöshet bygger på en viss begränsning av allas frihet.		
20. I ett bra demokratiskt samhälle finns det en ambition att utöka de demokratiska beslutens räckvidd så att allt fler saker beslutas kollektivt och inte individuellt.		
21. I Sverige så anses varje innevånare vuxen nog att vara med och direkt rösta fram t.ex. vilka lagar som skall gälla.		
22. I Sverige så finns det en balans mellan olika instanser, t.ex. mellan kommunerna, landstingen och staten. Ibland kallas detta för maktdelning och innebär att alla dessa tre nivåer har ungefär lika stort inflytande i samhället.		

Chansa inte! Du får 2 pluspoäng för varje rätt och 1 minuspoäng för varje fel!

Sätt ett kryss för att markera Ditt svar (minuspoäng vid felsvar = fyll inte i om du är osäker)		
Vilka påståenden är sanna och vilka är falska utifrån den text du har läst?	Sant	Falskt
23. Ibland behöver man inte bry sig om de berördas åsikter när man skall fatta demokratiska beslut.		
24. Mycket av människors frihet kan sägas bero på att vi via lagstiftningen, hittat på vissa allmänna begränsningar i allas vår frihet.		
25. Målet med demokratin är att folkets vilja skall få genomslag i de politiska besluten - inte att experterna på olika områden skall få mer att säga till om.		
26. Målet med den svenska demokratin är blanda annat att skapa en så bra yttrandefrihet som möjligt.		
27. Många människor i de fria demokratiska samhällena i världen har stora friheter eftersom det demokratiska idealet är att alla till slut skall kunna göra som de vill.		
28. När politikerna fattar beslut i Sverige, så gäller dessa i princip alltid för hela den geografiska ytan som tillhör landet med samma namn.		
29. Olika demokratier kan fungera olika bra. När det fungerar bra så tar man, vid olika former av beslutsfattande, hänsyn till de berördas åsikter.		
30. Om en demokrati skall vara effektiv och kunna fatta många bra beslut, så krävs att man tar mer hänsyn till den part som har mer rätt än till den andra. Detta gäller särskilt i moraliska frågor.		
31. På sätt och vis så kan man säga att en demokrati huvudsakligen skall sträva efter att skapa största möjliga frihet för var och en att göra som den vill och inte lägga sig i hur enskilda lever sina liv.		
32. Regeringen fattar de viktigaste besluten om lagarna och om hur statens skattepengar skall användas.		
33. Religiösa trosuppfattningar skall inte användas som grund för beslut i ett demokratiskt land annat än för att skydda olika grupper rätt till sin egen religion.		
34. Risken är att när människor inte kan vara med och påverka, så blir de mindre villiga att gå med på det som samhället har fattat beslut om via sina politiker.		
35. Tanken med yttrandefriheten i en demokrati, är att man skall komma kulturellt dåliga tankar och idéer på spåren för att sedan kunna bekämpa dem på bästa sätt.		
36. Till den offentliga sektorn i Sverige räkas kommunerna (ex. Göteborgs Stad), landstingen (ex. Västra Götalands läns landsting) och staten. Det är härifrån som all offentlig makt utgår.		
37. Varje generation skall ha så stort inflytande på de politiska besluten i en demokrati att man först och främst kan trygga sin egen ålderdom.		
38. Även om arbetslösheten till stor del beror på hur många som företagen vill anställa, så kan och skall inte det demokratiska samhället göra någonting åt problemet.		
39. Även om det naturligtvis är bra med detta att vi har rätt att yttra oss i det svenska samhället, så är det ju inte detta som är själva målet.		
40. Även om inte alla människor behandlas som om de var lika mycket värda, så är det meningen att det demokratiska samhället skall respektera alla människors lika värde.		
41. Överallt där människor är hänsynslösa mot varandra är friheten mindre än den skulle varit utan denna hänsynslöshet.		
43. Överallt i Sverige finns kommuner. I dessa finns en grupp politiker som kommuninnevånarna har röstat fram och som fattar beslut om vissa saker som de kan göra relativt självständigt från den svenska staten.		
44. Överallt i världen där det finns demokrati, så finns det vissa "friheter" som samhällets medlemmar inte har.		

LÄRARENS RÄTTNINGSMALL – förhör 1. demokratins grundidéer och mål (obs. 2 sidor)

Vilka påståenden är sanna och vilka är falska utifrån den text du har läst?	Sant	Falskt
1. All makt i Sverige kommer från folket som på demokratisk väg röstar fram vem som skall utöva denna makt.		X
2. Alla individer har, enligt demokratins idéer, vissa rättigheter som ingen stat skall kunna ta ifrån dem - hur demokratisk den än påstår sig vara.	X	
3. Alla lektioner på Schillerska gymnasiet skall vara präglade av en demokratisk anda med allt vad detta innebär.	X	
4. Alla människor kan inte vara lika mycket värda i ett demokratiskt samhälle eftersom det ju inte är meningen att alla t.ex. skall ha lika mycket pengar.		X
5. Anledningen till att det bara är riksdagen som företräder hela folket	X	
6. I ett demokratiskt samhälle skall alla människor ha samma rättigheter.		X
7. 1) Kopiera hela denna sida till ett OH-blad (genomskinligt av plast).	X	
8. 2) Klipp ut rättningsmallen och håll den över elevens svar. Markera rätt svar.	X	
9. 3) Ge 2 poäng för ett rätt svar och 1 minuspoäng för varje fel svar. Då låter eleverna bli att chansera helt vilt.	X	
10. Den del av det svenska samhället som styrs av politikerna – dvs. den offentliga sektorn med sin verksamhet – skall även trygga den enskildes rätt till arbete, dvs. bekämpa arbetslösheten.	X	
11. Det finns olika typer av beslutsfattande politiker i Sverige. Bland dessa så är riksdagen den grupp som skall vara hela folkets viktigaste företrädare.	X	
12. Det finns skyldigheter och rättigheter som angår varje människa i ett demokratiskt land. Både skyldigheterna och rättigheterna handlar om vad staten måste kunna göra för att skydda medborgarna.		X
13. Det kan vara så att väldigt många beslut i en demokrati måste fattas utan att folket kan påverka dem.		X
14. En kommunal skola i Sverige, skall arbeta för och gynna en utveckling som inte tär på samhällets eller naturens resurser.	X	
15. En strävan i alla demokratier måste vara att man försöker lösa konflikter med hänsyn till alla inblandade parter.	X	
16. En så stor frihet för individerna i ett land som möjligt, kräver vissa begränsningar av denna frihet.	X	
17. Ett bra demokratiskt land har som ett av sina mål att fixa ett representativt styrelsesätt, dvs. att öka de valda politikernas förmåga att fatta hållbara beslut.		X
18. Ett representativt statsskick innebär att människorna i ett sådant land snarare skall välja sina representanter än att själva sitta i beslutande sammanhang.	X	
19. Friheten att slippa andras hänsynslöshet bygger på en viss begränsning av allas frihet.	X	
20. I ett bra demokratiskt samhälle finns det en ambition att utöka de demokratiska beslutens räckvidd så att allt fler saker beslutas kollektivt och inte individuellt.		X
21. I Sverige så anses varje innevärdare vuxen nog att vara med och direkt rösta fram t.ex. vilka lagar som skall gälla.		X
22. I Sverige så finns det en balans mellan olika instanser, t.ex. mellan kommunerna, landstingen och staten. Ibland kallas detta för maktdelning och innebär att alla dessa tre nivåer har ungefär lika stort inflytande i samhället.		X

PÅSTÄENDEFÖRHÖR

Lärarens rättningsmall

- 1) Kopiera hela denna sida till ett OH-blad (genomskinligt av plast).
- 2) Klipp ut rättningsmallen och håll den över elevens svar. Markera rätt svar.
- 3) Ge 2 poäng för ett rätt svar och 1 minuspoäng för varje fel svar. Då låter eleverna bli att chansera helt vilt.

LÄRARENS RÄTTNINGSMALL – förhör 1. demokratins grundidéer och mål		
Vilka påståenden är sanna och vilka är falska utifrån den text du har läst?	Sant	Falskt
23. Ibland behöver man inte bry sig om de berördas åsikter när man skall fatta demokratiska beslut.		X
24. Mycket av människors frihet kan sägas bero på att vi via lagstiftningen hittat på vissa allmänna begränsningar i allas vår frihet.	X	
25. Målet med demokratin är att folkets vilja skall få genomslag i de politiska besluten - inte att experterna på olika områden skall få mer att säga till om.		X
26. Målet med den svenska demokratin är blanda annat att skapa en så bra yttrandefrihet som möjligt.		X
27. Många människor i de fria demokratiska samhällena eftersträvar efter det demokratiska ideal		X
28. När politiska beslut tas i ett demokratiskt samhälle		X
29. ()	X	
30. C		X
31. På		X
32. Reg		X
33. Religiösa trosuppfattningar skall inte användas som grund för beslut i ett demokratiskt land annat än för att skydda olika gruppers rätt till sin egen religion.	X	
34. Risken är att när människor inte kan vara med och påverka, så blir de mindre villiga att gå med på det som samhället har fattat beslut om via sina politiker.	X	
35. Tanken med yttrandefriheten i en demokrati, är att man skall komma kulturellt dåliga tankar och idéer på spåren för att sedan kunna bekämpa dem på bästa sätt.		X
36. Till den offentliga sektorn i Sverige räkas kommunerna (ex. Göteborgs Stad), landstingen (ex. Västra Götalands läns landsting) och staten. Det är härifrån som all offentlig makt utgår.	X	
37. Varje generation skall ha så stort inflytande på de politiska besluten i en demokrati att man först och främst kan trygga sin egen ålderdom.		X
38. Även om arbetslösheten till stor del beror på hur många som företagen vill anställa, så kan och skall inte det demokratiska samhället göra någonting åt problemet.		X
39. Även om det naturligtvis är bra med detta att vi har rätt att yttra oss i det svenska samhället, så är det ju inte detta som är själva målet.	X	
40. Även om inte alla människor behandlas som om de var lika mycket värda, så är det meningen att det demokratiska samhället skall respektera alla människors lika värde.	X	
41. Överallt där människor är hänsynslösa mot varandra är friheten mindre än den skulle varit utan denna hänsynslöshet.	X	
43. Överallt i Sverige finns kommuner. I dessa finns en grupp politiker som kommuninnevånarna har röstat fram och som fattar beslut om vissa saker som de kan göra relativt självständigt från den svenska staten.	X	
44. Överallt i världen där det finns demokrati, så finns det vissa friheter som samhällets medlemmar inte har.	X	

Glöm inte att läsa manualen [Förståelseförhör enligt tvåstegsmodellen](#)